

เทศน์เช้า วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นสัจธรรมที่ประจำหัวใจของสัตว์โลก ถ้าสัตว์โลกมีคุณธรรมในหัวใจของตนจะมีความสุขมาก

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอน ทาน ศีล ภาวนา เริ่มต้นให้เรารู้จักเสียสละ คำว่า “เสียสละ” คือมันไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ตัว คนอื่น เขาก็มีเมตตาธรรมต่อเขา แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริงของเรา เห็นไหม พิจารณาอสุภะๆ

อสุภะๆ เวลาตั้งแต่โบราณกาลมา ถ้าใครพิจารณาอสุภะขึ้นมาในหัวใจของตน จะมีคุณธรรมในหัวใจของตน แต่ถ้ามันเป็นโลกๆ เป็นโลกๆ ทางกายภาพ เรื่องทางวิชาการ ทางเรื่องของการรักษากายกับใจ เป็นเงินเป็นทองทั้งนั้นนะ มันเป็นผลประโยชน์ ผลประโยชน์นะ แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ ช่วยให้เขาหายจากโรคภัยไข้เจ็บ ช่วยให้ชีวิตของเขาสะดวกสบายขึ้น การดำรงชีวิตดีขึ้น

แล้วถ้าเรามีอำนาจวาสนาของตน ถ้าเราศึกษาพระพุทธศาสนาไป เวลาจิตใจมันหมั่นหมั่นเกริมขึ้นมา มันอยากจะเสพงาม สิ่งที่เราพิจารณา มันพิจารณาด้วยสามัญสำนึกของบุคคลเท่านั้น ถ้ามันจะเป็นอสุภะๆ ได้ ทาน ศีล ภาวนา

ครูบาอาจารย์ของเราจะ ทำความสงบของใจเข้ามา แล้วถ้ามันเห็นกาย เห็นกาย กายนอก กายใน กายในกายถึงจะเป็นอสุภะ ถ้ากาย ดุสี เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสอน พิจารณากายจนมันคลายออกหมด น้ำกลายเป็นน้ำไป ดินกลายเป็นดินไป ลมกลายเป็นลมไป ธาตุไฟๆ ธาตุ ๔ เวลามันแยกออกหมด มันมีความสงบสุขในหัวใจของตน มันมีหัตถ์จรรย ทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เพราะอะไร เพราะมันไม่ตอบใจทำไม

เวลามันตอบใจทำไมขึ้นมา มันตอบใคร

มันตอบหัวใจของตัวเองไง ถ้ามันตอบหัวใจของตัวเองขึ้นมา ถ้ามันเห็นเป็นอสุภะ

เห็นอสุภะจากใคร

จากจิตที่เห็นร่างกายของตัวเอง ถ้าร่างกายของตัวเองที่เราขัดสีฉวีวรรณอยู่ทุกวันนี้ ทะนุถนอมมันอยู่เนี่ย ถ้าทะนุถนอมมันด้วยสามัญสำนึกของความเป็นมนุษย์ไง ก็มนุษย์เกิดมาก็ต้องการความสุข ต้องการความสะอาดสบายขึ้นมา เราก็ทำความสะอาดเพื่อให้มันดูแล้วมันน่าบันเทิง

เวลาถ้ามันเหม็นมันเกร็นขึ้นไป เราก็พิจารณาเพศตรงข้าม พิจารณาฝ่ายตรงข้าม ไขมันนี่มันเป็นปัญญาสามัญของโลก เป็นปัญญาสามัญ เขาเรียกโลกียะ สถานะของมนุษย์ไง

แต่เวลาถ้าเป็นสัจจะความจริงขึ้นมาเนาะ ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ใจที่พิจารณาอสุภะๆ มันมีแต่ความสลดสังเวช มันสลดของมันไง ชีวิตเราก็ไม่เหม็นเกร็น ไม่ทะเยอทะยาน ไม่ไปทำร้ายใครไง มันสลดสังเวช มันก็เป็นอุบาสก อุบาสิกาที่ดีงามอยู่ในศีลในธรรม

แล้วทำอย่างไรต่อ

พระพุทธศาสนาหมัศจรรย ใ้อโฮ! พิจารณาอสุภะ จิตมันสลดสังเวช ใ้อโฮ! มันมีเมตตาธรรม

เดี๋ยวมันก็เสื่อมหมดนะ มันเจริญแล้วเสื่อมอยู่อย่างนั้น เพราะความคิดของคนมันแปรสภาพอยู่ตลอดเวลา มันไม่มีอะไรสิ่งใดคงที่ตายตัว แล้วพระพุทธศาสนาสอนอย่างนี้หรือ

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนาะ ให้ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าเห็นกายจากภายนอก ถ้ามันพิจารณาไปแล้ว มันเห็นแล้วมันเป็นไตรลักษณ์ คือมันเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ มันสิ่งที่ว่าเราคาดหมายเกินไป เรายึดมันถือมันว่าสมบัติของตน อะไรเป็นของตนไง

เวลาพิจารณาไป สักกายทิฏฐิๆ ทิฏฐิความเห็นผิดนะ ทิฏฐิ มิจชาทิฏฐิ ทิฏฐิความเห็นผิดขึ้นมา พิจารณาแล้วถ้ามันเข้าใจ ละสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส นี่ภายนอก

พิจารณากายในๆ มันแยกเป็นธาตุเป็นขันธ์ เป็นอะไร นี่กายภายใน แล้วถ้ามันเป็นอสุภะละ เวลาเป็นอสุภะขึ้นมา ใ้อโฮ!

คนภาวนาถ้าเป็นมิจฉานะ เวลาภาวนาไปแล้วมันกระอักกระอ่วน มันจะอึดแตกอย่างนี้นั่นนะมิจฉา มันไม่ลงโดยข้อเท็จจริงของมัน ถ้าลงข้อเท็จจริงของมัน มันไม่เป็นอย่างนั้น

แคว้นเห็นอสุภะ มันพิจารณาของมันไปนะ อสุภะแล้ว ดูหลวงตาพระมหาบัวท่านพิจารณาอสุภะสิ พิจารณาอสุภะจนไม่มีอสุภะเลย แต่มันไม่ตอบใจทัยไง ดูสิ ดูกิเลสมันร้ายกาจขนาดไหน ท่านบอกว่าอย่างนี้ไม่เอา เพราะมันไม่มีเหตุไม่มีผล เพราะท่านเรียนเป็นมหามาธรรมทั้งหลายต้องมีเหตุ ต้องมีเหตุมีผล ต้องมีข้อเท็จจริงขึ้นมา ท่านถึงเอาอสุภะ คือเอาสิ่งที่จิตมันชอบที่สุดมาแนบไว้กับตัวมันเอง

ความรู้สึก เห็นไหม เวลาเราพูดอย่างนี้ขึ้นมา มันเป็นอย่างนั้นไปได้อย่างไร

เวลาถ้าจิตสงบแล้ว ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา มันพิจารณาไป เราดึงกลับมาได้ สิ่งที่เป็นวิปัสสนา มันเร็ว แล้วมันเป็นข้อเท็จจริง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทวนกระแสกลับเข้ามาในใจของตน ใจที่มันคิดเร็วมาก ที่เราควบคุมมันไม่ได้ ที่เราสิ่งใดไม่ได้เลย เวลามันสงบสุข สัมมาสมาธิ เวลาพิจารณาไป กายนอก ภายใน กายอสุภะ เวลาพิจารณาอสุภะไปแล้วมันปล่อยหมดเลย มันแว้งมันว่าง มันทะลุไปหมด ไม่เอา เอาอสุภะ เอาที่มันชอบมาแนบไว้กับที่จิตตัวเอง

โอ้ย! ฉันเป็นนักภาวนาชั้นหนึ่ง ไม่มีหรรษ กิเลสไม่มี

ท่านบอกแนบไว้ ๒ วันหรือ ๓ วัน มันเริ่มมีความรู้สึก แคว้นรู้สึกของจิต อ้าว! ไหนว่าไม่มีใจ ไหนว่าไม่มีละ ที่มันถูกใจใจ มีสติมันกับบอกว่าไม่เอา ไม่ใช่ ฉันไม่มีใจ พอมันคุ้นเคย อ้าว! ชอบเขา มันไปชอบเขาอีกแล้ว พอชอบเขา อ้าว! อ้าว! ก็จับใจ

ฉะนั้น เวลาท่านพิจารณาไป ท่านพิจารณาทั้งอสุภะ อสุภะคือพิจารณาให้มันสลดสังเวชของมันไง แต่ใจจิตได้สำนึกนั่นนะมันชอบใจของมันนะ สิ่งที่เป็นกามฉันทะนั่นนะ ลากมันออกมา ลากมันออกมา นี่การพิจารณาอสุภะ

อสุภะๆ พิจารณาอสุภะเพื่ออะไร

เพื่อหัวใจของตนไง

อดตา หิ อดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนไง เวลาตนถ้ามั่นเป็นอย่างนั้นขึ้นมาแล้ว ใจมันมีคุณค่าไง

นี่ที่ว่าเป็นอริยทรัพย์ ๗ ทรัพย์สาธารณะที่เราทำมาหากินกันอยู่เนี่ย มันเป็นมรดกตกทอดต่อไปไง แล้วบุญและบาปมันก็เป็นพันธุกรรมของจิตที่ต่อเนื่องกันไป

แต่เวลาถ้ามั่นเป็นอริยสัจ มันเป็นสัจจะเป็นความจริง ฟังธรรมๆ ขึ้นมา ถ้าใจมันเป็นธรรมแล้ว สิ่งใดที่มันเป็นจริงขึ้นมา เพราะอะไร เพราะเราเป็นคนทำเองไง คนที่ทำแล้วมันทำของตนเอง แล้วมันรู้แจ้งในหัวใจของตนเอง เห็นใหม่ เวลาเปลือกไขกับไข ไขขาว ไขแดง ไขมีเชื้อ ไขไม่มีเชื้อ มันรู้มันเห็นมันหมดนะ ไขพวกที่ไม่รู้ต้องไปเข้าห้องแล็บ ให้แล็บเขาวามันมีเชื้อไม่มีเชื้อ มันพักได้ พักไม่ได้ไง

แต่ถ้ามั่นข้อเท็จจริงในหัวใจของตน ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจของตน แล้วมีสติสัมปชัญญะ สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วเอาไปวิเคราะห์หิวจี้ขึ้นมาไง ห้ามเชื้อๆ เพราะว่าเราเชื่อไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะเราปั้นบันไดฟังเราก็ไม่เข้าใจ

ถ้าเราทำอย่างนั้น ถ้าไปคุยกับหมอ บอกว่า เฮ้ย! ใช้ไม่ได้ ถ้าคุยกับหมอ เขาบอกว่าต้องกินยารักษา ต้องให้ร่างกายอุดมสมบูรณ์ของตนขึ้นมาจะมีความสุข

แล้วมันจะมีความสุขตลอดไปไหม ถึงเวลา เวลาหมอก็อว มันสุดวิสัย รักษาไม่ได้ ก็จบไปไม่รับผิดชอบอะไรเลย

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ บุญเพนิวาสนุสติญาณ สร้างเวรสร้างกรรมสิ่งใดมา มันถึงมีเชื้อไขให้มาเกิด มาเกิดแล้วมันเป็นมนุษย์ เรามีกายกับใจๆ มีบุญกุศลขึ้นมา เราอุดมสมบูรณ์ในชีวิตของเรา เรามีสติปัญญาประกอบ สติปัญญาประกอบความคิดของเราไม่ให้มันไปแบกไปหาม ไปกว้านเอาความทุกข์มาใส่ตัวมันเองไง นี่เราฉลาดแล้วถ้าไม่ทำอะไร จตุปปาตญาณ อนาคตัง

แล้วถ้าเราดึงกลับมาเป็นปัจจุบันนี้ มีสติปัญญารักษาหัวใจของเราเนี่ย เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา ยังมีลมหายใจอยู่ เรายังมีโอกาสทำคุณงามความดี ถ้ากิเลสมันบีบคั้นหัวใจ มันก็จะเห็นแก่ตัว มันก็ทำความชั่วในหัวใจของมัน

เราทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเรา

เขาบอกว่า ทำไมต้องทำความดีล่ะ ชีวิตเกิดมามันก็ทุกข์ยากพอแรงแล้ว ทำไมต้องทำความดี

ความดีก็พันธุกรรมของจิตเพื่อจิตดวงนี้ไง ถ้าจิตดวงนี้ทำคุณงามความดีแล้ว ความดีมันตอบสนองเป็นบุญกุศล บุญกุศลเป็นหนทางเดินใจ ทางดีๆ เป็นหนทางของทางเดินใจ เดินไปไหนไปไหน เดินไปหาทางสามแพร่งไง บุญและบาป ทางสายกลาง กลางของใคร

กลางของคนทีกิเลสหนา กิเลสบาง กิเลสมันใกล้จะสิ้นสุดใจ ถ้าเราพิจารณาของเรา เราทำของเราเป็น อสุภะๆ มันมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด

อสุภะโลกๆ คนตาย ถ้าไม่คิดยาเดี๋ยวก็น่า โลกมันเป็นของมันอยู่แล้ว เวลาไปเที่ยวป่าเที่ยวเขา เห็นพวกซากศพอยู่กลางป่ากลางเขา ถ้าไป เห็นแต่บาตรพระ เห็นแต่จีวรพระ ร่างกายเน่าเปื่อยไปหมดแล้ว แล้วจิตมันไปไหน

เวลาถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเราทำปัจจุบันนี้ อตุตา หิ อตุตโน นาโก ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน มันไม่สงสัย มันรู้มันเห็นแล้วมันฟัง เออ! ใช่ ใ้ฉันมีแว้วแล้วนี่เป็นไปได้ เพราะอะไร

เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธกิจ ๕ เข้าเล็งญาณเลย คนที่มีวาสนา

คำว่า “มีวาสนา” นะ อดีตชาติเขาต้องลงทุนลงแรงมามาก คำว่า “เขาลงทุนลงแรงมามาก” เขาสร้างคุณงามความดี เขาสะสมเป็นจริตเป็นนิสัยของเขา เป็นอำนาจวาสนาของคนที่เป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิต เขาคิดบวก ไม่เคยคิดลบเลย แล้วพอเจอคนคิดลบ เฮ้ย! เอ็งคิดอย่างนี้ได้ยังไงวะ

อ้าว! บุปเพณิवासานุสติญาณของเขาเป็นอย่างนั้น

เขาขาดแคลน เขาฝ่าฟันชีวิต เขาทำสิ่งใดมานะ มันก็เป็นจริตนิสัย เป็นความคิดอย่างนั้น เวลาคิดบวกเขาก็ถึงว่า เฮ้ย! ใ้ฉันมันโง่ มันคิดบวก มันคิดแต่ไว้ใจคน มันคิดอย่างนั้นได้อย่างไร มันคิดไม่ได้คิดเหมือนเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณ ใครมีอำนาจวาสนา คำว่า “มีอำนาจวาสนา” เขาลงทุนลงแรงมามาก เขาทำของเขามาแล้ว บุญและบาป ทางสองส่วนไม่ควรเสพ มันจะไปของมันอยู่อย่างนี้ เว้นไว้แต่มีอำนาจวาสนาไง เจอครูบาอาจารย์ที่ดีงามนะ หยุดคิด หยุดไปทั้งสองส่วน อตุตา หิ อตุตโน นาโถ กลับมาที่จิตของตน กลับมาที่ทำสัมมาสมาธิได้ ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญา มันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาในทางสายกลางในพระพุทธศาสนา

ปัญญาเกิดจากการฝึกฝน เกิดจากการลับคมของหัวใจของตน สัมมาสมาธิจะทำให้ปัญญาเราคล้า ปัญญาเราคมแก่กล้า การจะเข้าไปเผชิญกับกิเลสของเราได้ ถ้าไม่มีสัมมาสมาธิขึ้นมา มันเป็นความคิดโลกๆ ที่เป็นกันอยู่เนี่ย แล้วที่มันสลัดใจ สลัดใจเพราะว่า ทำสมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิไม่ต้องทำ

ไม่ทำสมาธิ คนที่ฝึกหัดปฏิบัติเทียบเคียง เวลาเราคิดปัญญาของเราอย่างหนึ่งสิ แล้วพยายามทำความเข้าใจของเราให้ได้ ถ้าใจสงบแล้วพิสูจน์ว่าความคิดในสัมมาสมาธิมันมีรสชาติแตกต่างกันอย่างไร คนจะรู้ถูกรู้ผิดต่อเมื่อได้ประสบไง ถ้ามันไม่ผิดมาก่อน มันไม่รู้ว่ที่ทำมานี้มันผิด แล้วที่มันถูก โอ้โฮ! ที่ถูกมันมหัศจรรย์ มันมีรสชาติ มันเห็นนะ

เพราะเหตุนี้ ครูบาอาจารย์ของเราถึงเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาได้เป็นวันเป็นปี เดินจงกรม โอ้โฮ! ทางจงกรมเป็นร่องไปเลยนะ เพราะอะไร เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในหัวใจมันมหัศจรรย์แล้วไปหาที่อื่นก็ไม่ได้ แล้วจะเล่าให้ใครฟังก็ไม่ได้

แล้วถ้าเราทำไม่เป็น ก็ไม่ได้ ก็ไม่มี แล้วคิดว่าพระโกหก พูดแต่เรื่องหลอกลวง ไม่มีความจริงหรอก

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ หลวงตาพระมหาบัวท่านสิ้นกิเลสละ ท่านก้มลงกราบแล้วกราบเล่า กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีจริงหรือไม่มีจริง แล้วสิ่งที่รู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร เพราะกว่าเราจะรู้ได้มันลึกลับมหัศจรรย์ขนาดไหน แต่มันก็เป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของคนทีประพฤติดุปฏิบัติ

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม จะมีคุณธรรมในหัวใจดวงนั้น เอง